

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 10.02.2005
KOM(2005) 26 končno

**POROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU
RAČUNSKEMU SODIŠČU, EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU
REGIJ**

Poročilo o programu TEMPUS za leti 2002 in 2003

**POROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU
RAČUNSKEMU SODIŠČU, EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU
REGIJ**

Poročilo o programu TEMPUS za leti 2002 in 2003

1. PREDGOVOR

Program TEMPUS se osredotoča na razvoj visokošolskih sistemov v državah partnericah na osnovi sodelovanja z ustanovami držav članic Evropske unije. Visokošolske ustanove so posebej pomembne za gospodarski in socialni proces tranzicije ter medkulturni dialog; poleg tega združujejo strokovna znanja in človeške vire ter skrbijo za izobraževanje novih generacij vodstvenih kadrov.

Podroben opis programa TEMPUS se nahaja na naslednjem internetnem naslovu:

http://europa.eu.int/comm/education/programmes/tempus/index_en.html

Izvajanje programa v letih 2002 in 2003 so zaznamovali nadaljevanje reforme izvajanja programa, uspešna uvedba in utrjevanje programa na območju držav MEDA, predstavitev nove vrste projekta (strukturni in dopolnilni ukrepi) ter končno ovrednotenje programa TEMPUS II in vmesno ovrednotenje programa TEMPUS III. Te dejavnosti so se začele leta 2002 in se realizirale leta 2003. Letni poročili za leti 2002 in 2003 sta bili zato združeni.

2. USPEŠNA UVEDBA IN UTRJEVANJE PROGRAMA TEMPUS-MEDA

Junija 2002 se je program TEMPUS razširil na sredozemske partnerice¹ z namenom okrepiti Evro-sredozemsko partnerstvo in v okviru širše strategije spodbuditi dialog med ljudmi in kulturami v Evropski uniji in Sredozemlju. Do sredstev iz programa so upravičeni Alžirija, Egipt, Jordanija, Libanon, Maroko, Palestinska uprava, Sirija in Tunizija. Izrael lahko sodeluje v programu samo s samofinanciranjem.

Za pripravo prvega roka za oddajo vlog (15. december 2002) je Komisija partnericam MEDA poslala predstavnike, da se z nacionalnimi organi dogovorijo o začetnih ukrepih in posredujejo informacije morebitnim vložnikom. Kljub kratkemu času med formalnim podaljšanjem programa in rokom za oddajo vlog je bila izbrana kopica predlogov in projektov (v letu 2003), ki so potrdili pripravljenost in interes med EU in ustanovami držav MEDA za sodelovanje na visokošolskem področju.

Edina izjema pri relativno dobri udeležbi držav partneric je Alžirija, za kar je razloge iskati v neredih v tej državi, ki so vplivali na mednarodno sodelovanje. Vendar pa je konec leta 2003 število vlog iz te države strmo naraslo.

¹ Sklep Sveta z dne 27. junija 2002 o spremembi Sklepa 1999/311/ES.

V letih 2002 in 2003 je Komisija partnericam MEDA pomagala ustanoviti nacionalne urade TEMPUS (National Tempus Offices – NTO). Tako kot v državah CARDS in TACIS nudijo ti uradi informacije in pomagajo sodelujočim ustanovam v državah partnericah kot tudi omogočajo lažje sodelovanje z državami članicami EU. Posledica pogajanj z nacionalnimi organi je bila ustanovitev uradov NTO v Egiptu, Jordaniji, Libanonu, Maroku, Siriji in Tuniziji. NTO deluje tudi v Alžiriji. Ministri, pristojni za visoko šolstvo v državah partnericah MEDA, so tudi sodelovali pri določanju nacionalnih prednosti za objavo v novih Navodilih za vložnike.

Oktober 2003 je bila v Aleksandriji v Egiptu organizirana obsežna konferenca ob uvedbi programa TEMPUS v Sredozemlju. Sodelovalo je več kot 300 predstavnikov visokošolskih ustanov iz Evrope in sredozemskih partneric. Na konferenci se je poudarila pomembnost sodelovanja na področju izobraževanja in medkulturnega dialoga med Evropo in njenimi sredozemskimi sosedi.

3. IZVAJANJE PROGRAMA TEMPUS NA OBMOČJU DRŽAV CARDS IN TACIS

Z leti se je program TEMPUS dobro uveljavil na zahodnem Balkanu kot tudi v Vzhodni Evropi, na južnem Kavkazu in v Osrednji Aziji. Dialog z nacionalnimi organi in informiranje preko predstavnikov sta potekala skozi vse leto. Glavni razvoj obdobja, ki ga zajema to poročilo, predstavlja ustanovitev uradov NTO.

Na zahodnem Balkanu je bil na Kosovu² ustanovljen lokalni urad TEMPUS kot neodvisna ustanova pod nadzorom istega mednarodnega strokovnjaka, pristojnega za nacionalni urad TEMPUS v Beogradu. To je bil velik izziv, ki pa se je pod pokroviteljstvom organov ZN na Kosovu končal uspešno.

V Rusiji je bil s tesnim sodelovanjem z ruskimi organi in po izbirnem postopku Center za poklicno usposabljanje izbran za nacionalni urad TEMPUS.

Urad TEMPUS je bil ustanovljen v Ukrajini in se nahaja pri Delegaciji Evropske komisije.

V Osrednji Aziji je Komisija okrepila dialog z zadevnimi državami z vključitvijo direktorjev enot za koordinacijo in ministrov za šolstvo. Dosežen je bil dogovor, da se na tem območju poveča razširjanje informacij. Vredno je omeniti, da se je izvajanje programa TEMPUS v Tadžikistanu v letu 2003 po dolgi prekinitvi zopet začelo.

4. KONČNO OVREDNOTENJE PROGRAMA TEMPUS II IN VMESNO OVREDNOTENJE PROGRAMA TEMPUS III

Leta 2002 je Komisija objavila razpis za pripravo vmesnega ovrednotenja trenutne faze programa in vzporedno za pripravo ovrednotenja učinkov programa TEMPUS II. Delo je opravljal zunanji izvajalec skoraj preko celega leta 2003. Z metodološkega vidika so glavne vire podatkov za analizo druge faze programa predstavljala raziskovanja, poročila neodvisnih strokovnjakov in delavnice z interesenti, vključenimi v program TEMPUS. Glavne ugotovitve končnega ovrednotenja programa TEMPUS II so naslednje:

² Kakor je določeno z Resolucijo Varnostnega sveta ZN 1244 z dne 10. junija 1999.

- program TEMPUS je z zakonodajnimi spremembami posredno pomembno vplival na približevanje visokošolskih sistemov v državah partnericah sistemom v državah članicah;
- program TEMPUS je posredno pomembno vplival na prilagoditev visokošolskih sistemov spreminjajočim se socialno-ekonomskim potrebam v državah partnericah;
- program TEMPUS je posredno pomembno vplival na uvedbo reform v visokošolskih ustanovah;
- program TEMPUS je posredno pomembno vplival na razvoj kurikulumov, manj pa na upravljanje univerz.

Ugotovitve potrjujejo pomembnost druge faze programa TEMPUS za reformo visokošolskega sistema v državah partnericah. Hkrati potrjujejo, da je preusmeritev programa TEMPUS II s Sklepi Sveta znatno prispevala k boljšemu učinku.

Namen vmesnega ovrednotenja programa TEMPUS III je, kot je določeno z referenčnimi pogoji, oceniti načrtovanje in izvajanje programa TEMPUS III ob upoštevanju socialno-ekonomskih sprememb v državah partnericah in ugotovitev iz prejšnjih faz ter morebitnih predlogov za nadaljevanje programa po letu 2006. Uporabljen je bil enak metodološki pristop kot pri končnem ovrednotenju programa TEMPUS II. Glavne ugotovitve vmesnega ovrednotenja programa TEMPUS III so naslednje:

- Načrtovanje in vodenje programa sta zadovoljiva;
- Večstranski pristop k sodelovanju v okviru programa TEMPUS ponuja pomembno evropsko dodano vrednost v primerjavi z dvostransko podporo držav članic;
- Treba je okrepiti dialog o nacionalnih prednostih;
- Treba je okrepiti razširjanje rezultatov.

Komisija bo uporabila rezultate obeh ovrednotenj za kakršno koli potrebno preusmeritev programa v trenutni fazi in kot osnovo predlogom za nadaljevanje dejavnosti v okviru programa TEMPUS po letu 2006.

5. STRUKTURNI UKREPI – OKREPITEV PRISTOPA OD ZGORAJ NAVZDOL

Leta 2003 je Komisija uvedla strukturne in dopolnilne ukrepe, navedene v Prilogi sklepa o programu TEMPUS. Glavni namen teh ukrepov je priprava okvirja za ciljne akcije, da se poveča učinek programa na visokošolsko reformo v državah partnericah.

Strukturni in dopolnilni ukrepi so ob izraziti uporabi pristopa od zgoraj navzdol in možnosti podpore številnih dejavnosti tesno povezani z nacionalnimi prednostmi. Prvi rok za oddajo vlog je bil 15. oktober 2003. Rezultati bodo analizirani v letnem poročilu programa TEMPUS za leto 2004.

6. REFORMA IZVAJANJA PROGRAMA TEMPUS III

Leta 2002 je Komisija temeljito pregledala izvajanje programa, da bi ga poenostavila in naredila uporabnikom prijaznejšega. Poleg sprememb pri izvajanju je Komisija pregledala časovni potek

izbirnega postopka, da bi ga prilagodila časovnemu poteku programiranja v programih CARDS in TACIS (iz katerih, poleg programa MEDA, program črpa sredstva).

Leta 2002 je bila za poenostavitev in posodobitev postopkov izvedena reforma projektnega cikla. V glavnem je vključevala podroben pregled osnovnih dokumentov, kot so Navodila za vložnike, ter poenostavitev sporazumov o donaciji in postopkov (izbirni postopek je bil skrajšan tako, da lahko od roka za oddajo vlog do končnega sklepa o izbiri poteče največ šest mesecev).

7. OBJAVE IN INFORMACIJE

Leta 2002 je Komisija objavila poročilo z naslovom „TEMPUS @ 10 – desetletje sodelovanja med univerzami“, ki vsebuje pregled nad celotnimi dosežki programa v državah kandidatkah med leti 1990 in 2000. Druga študija je leta 2002 potekala o učinkih programa TEMPUS na visoko šolstvo v okviru pristopnega procesa EU. Študija, ki se nanaša na univerzitetne reforme pri upravljanju in poučevanju ter podporo projektom vzpostavljanja ustanov na Madžarskem, Poljskem, v Bolgariji in Romuniji, je bila zaključena leta 2003 in objavljena na spletni strani programa TEMPUS.

Poročilo z naslovom „TEMPUS na zahodnem Balkanu“ je bilo objavljeno leta 2002 in temelji na rezultatih treh regionalnih konferenc programa TEMPUS, ki so konec leta 2000 in v letu 2001 potekale v Sarajevu, Skopju in Tirani. Poročilo povzema delo konference in sklepe udeležencev o temah, kot so upravljanje visokega šolstva, visoko šolstvo in družba ter regionalno sodelovanje in povezovanje v mrežo. Veliko sklepov se je upoštevalo pri razvoju programa za regijo in novih Navodilih za vložnike.

Leta 2003 je Komisija sodelovala na številnih informativnih dnevih programa TEMPUS v državah partnericah in državah članicah.

8. IZBIRA 2002–2003

Podrobne finančne informacije in informacije o izbiri so navedene v Prilogi tega poročila.

9. SPREMLJANJE

Redno spremljanje tekočih projektov je osredotočeno na obveznosti poročanja z ocenjevanjem izvedbe projekta glede na napredek in/ali rezultate. Poleg tega je bilo organizirano spremljanje na kraju samem, ki so ga izvajali zunanji sodelavci. Po odobritvi in oceni poročil projektov (skupno 225 poročil) je bilo za trenutne projekte programa TEMPUS skupaj izvedenih 1149 plačil. Poleg tega sta bila nekaj stotim projektom konzorcijem ponujena podpora in svetovanje.

Na srečanju v Rimu septembra 2003 je Evropska komisija usposabljala približno 200 predstavnikov projektov iz novo izbranih skupnih evropskih projektov CARDS, TACIS in MEDA o uresničevanju sporazumov o donaciji (preventivno spremljanje).

Skupaj z informativnimi dnevi v državah partnericah je bilo izvedeno tudi spremljanje na kraju samem.

10. SKLEP

Program TEMPUS je z vzporednima procesoma reforme in podaljšanjem nedvomno dobil nov zagon in možnosti. Temu se pridružuje izrazito pozitivno ovrednotenje programa. Sedaj bo sledila faza utrjevanja. Program bo tudi v novih geopolitičnih okoliščinah, ki so posledica širitve Evropske unije, nedvomno igral osrednjo vlogo.

ANNEX

Financial overview				
	Committed	CARDS	MEDA	TACIS
JEP (1)	2003	15.171.728,66 €	13.225.199,49 €	21.391.229,71 €(2)
IMG	2002	184.518,00 €	-	216.227,00 €
	2003	367.090,00 €	530.900,00 €	687.140,00 €
NTO	2002	486.395,00 €	0,00 €	238.697,00 €
	2003	450.185,00 €	188.035,00 €	217.442,00 €
ETF (3)	2002	700.000,00 €	0,00 €	840.000,00 €
	2003	475.000,00 €	550.000,00 €	675.000,00 €
Other	2002	-	-	-
	2003	110.876,18 €	386.834,65 €	163.592,25 €
Total	2002 (1)	1.370.913,00 €	-	1.294.924,00 €
	2003	16.574.879,84 €	14.880.969,14 €	23.134.403,96 €

(1) The Annual Report 2001 included the amounts corresponding to JEPs selected in 2002 and therefore they are not included in the present report.

(2) The total funding for projects selected in 2003 was 22.385.129,71 €. However only 21.391.229,71 € was committed; 993.900 € corresponding to projects involving Belarusian institutions was not committed because a financing agreement with Belarus has not been signed.

(3) The European Training Foundation (Tempus Department) provides Technical Assistance for the implementation of the programme.

JEP selection

The tables below reflect the selections carried out in June 2003, following the call for proposals launched in 2002 (deadline 15 December 2002).

Multi-country projects involve more than one partner country.. For each partner country, the number of multi-country applications indicates the number of applications in which institutions from this country are involved.

Total committed includes the amount committed for national projects as well as the amount committed on a pro-rata basis to cover the participation of a partner country's institution/s in multi-country projects.

Type of JEP - CD: Curriculum development; TCIB: Training Courses for Institution Building; MP: Multiplier Project; UM: University Management.

Tempus – CARDS

Partner Country	National/ Multi-country Projects	Total Received Applications	Total Funded Applications	Success Rate	Total committed (per country)	Type of JEP			
						CD	MP	TCIB	UM
THE FORMER YUGOSLAV REPUBLIC OF MACEDONIA	National projects	11	7	63.6 %	2.571.784,10 €	3	-	3	1
	Multi-country projects	23	1	4.3 %		1	-	-	-
ALBANIA	National projects	9	4	44.4 %	1.788.452,50 €	2	-	1	1
	Multi-country projects	11	2	18.2 %		2	-	-	-
BOSNIA AND HERZEGOVINA	National projects	10	5	50.0 %	2.184.838,80 €	3	-	1	1
	Multi-country projects	24	-	0 %		-	-	-	-
CROATIA	National projects	16	9	56.3 %	3.702.750,60 €	7	-	1	1
	Multi-country projects	21	2	9.5 %		2	-	-	-
KOSOVO	National projects	2	1	50.0 %	954.235,64 €	1	-	-	-
	Multi-country projects	6	3	50.0 %		2	-	-	1
SERBIA & MONTENEGRO	National projects	30	9	30.0 %	3.969.667,02 €	7	-	-	2
	Multi-country projects	32	2	6.3 %		1	-	-	1

Tempus – MEDA

Partner Country	National (N)/ Multi-country(MC) Projects	Total Received Applications	Total Funded Applications	Success Rate	Total committed (per country)	Type of JEP			
						CD	MP	TCIB	UM
ALGERIA	National projects	3	-	0 %	327.211,08 €	-	-	-	-
	Multi-country projects	7	3	42.9 %		2	-	-	1
EGYPT	National projects	49	10	20.4 %	4.157.659,72 €	7	-	2	1
	Multi-country projects	7	2	28.6 %		1	-	-	1
JORDAN	National projects	7	3	42.9 %	1.329.017,12 €	3	-	-	-
	Multi-country projects	5	3	60.0 %		2	-	-	1
LEBANON	National projects	5	2	40.0 %	920.465,72 €	2	-	-	-
	Multi-country projects	11	3	27.3 %		2	-	-	1
MAROCCO	National projects	18	7	38.9 %	3.186.204,87 €	4	-	2	1
	Multi-country projects	15	2	13.3 %		1	-	-	1
PALESTINE	Multi-country projects	4	2	50.0 %	208.247,14 €	2	-	-	-
SYRIA	National projects	9	4	44.4 %	1.729.823,12 €	4	-	-	-
	Multi-country projects	7	3	42.9 %		2	-	-	1
TUNISIA	National projects	9	2	22.2 %	1.366.570,72 €	2	-	-	-
	Multi-country projects	14	4	28.6 %		3	-	-	1

Tempus – TACIS

Partner Country	National/ Multi-country Projects	Total Received Applications	Total Funded Applications	Success Rate	Total committed (per country)	Type of JEP			
						CD	MP	TCIB	UM
ARMENIA	National projects	11	-	-	465.692,39 €	-	-	-	-
	Multi-country projects	6	3	50.0 %		-	3	-	-
AZERBAIJAN	National projects	8	2	25.0 %	774.145,00 €	1	1	-	-
	Multi-country projects	3	2	66.7 %		-	2	-	-
BELARUS	National projects	2	1	50.0 %	596.300,00 €	-	-	1	-
	Multi-country projects	3	1	33.3 %		-	-	1	-
GEORGIA	National projects	9	1	11.1 %	646.099,61 €	1	-	-	-
	Multi-country projects	5	3	60.0 %		-	3	-	-
KAZAKHSTAN	National projects	4	1	25.0 %	366.257,00 €	1	-	-	-
	Multi-country projects	5	1	20.0 %		-	-	-	1
KYRGYZSTAN	National projects	2	-	-	432.216,77 €	-	-	-	-
	Multi-country projects	8	2	25.0 %		1	1	-	-
MONGOLIA	National projects	7	2	28.6 %	780.476,77 €	2	-	-	-
	Multi-country projects	2	1	50.0 %		-	1	-	-
MOLDOVA	National projects	13	3	23.1 %	921.569,14 €	2	-	-	1
	Multi-country projects	3	1	33.3 %		-	-	-	1
RUSSIAN FEDERATION	National projects	105	18	17.1 %	8.196.851,26 €	12	2	2	2
	Multi-country projects	24	4	16.7 %		-	-	1	3
TURKMENISTAN	National projects	8	3	37.5 %	1.194.150,00 €	1	-	1	1
	Multi-country projects	1	1	100.0 %		1	-	-	-
UKRAINE	National projects	48	12	25.0 %	5.825.375,00 €	6	1	2	3
	Multi-country projects	12	2	16.7 %		-	-	1	1
UZBEKISTAN	National projects	14	4	28.6 %	2.185.996,77 €	2	-	-	2
	Multi-country projects	7	3	42.9 %		2	1	-	-

The table below indicates the number of applications received and funded according to the Member State of the applicant higher education institution.

Member State	Total Received Applications	Total Funded Applications	Success Rate	Type of JEP			
				CD	MP	TCIB	UM
AUSTRIA	86	27	31.4 %	18	2	3	4
BELGIUM	81	29	35.8 %	21	2	4	2
GERMANY	200	48	24.0 %	27	4	4	13
DENMARK	30	4	13.3 %	3	-	-	1
SPAIN	117	38	32.5 %	28	-	4	6
FRANCE	164	51	31.1 %	34	3	8	6
FINLAND	52	17	32.7 %	11	1	2	3
GREECE	63	14	22.2 %	10	-	2	2
ITALY	154	42	27.3 %	25	2	7	8
IRELAND	10	6	60.0 %	3	-	1	2
NETHERLANDS	62	21	33.9 %	11	3	2	5
PORTUGAL	25	6	24.0 %	5	-	-	1
SWEDEN	47	7	14.9 %	5	-	2	-
UNITED KINGDOM	143	35	24.5 %	21	5	3	6

Individual Mobility Grants (IMG) Selection

The tables below are the result of selections held in 2002 and 2003.

IMG Tempus – CARDS

Partner Country	Total Received Applications	Total Funded Applications	Success Rate	Total committed (per country)
THE FORMER YUGOSLAV REPUBLIC OF MACEDONIA	59	42	78.0 %	151.640,00 €
ALBANIA	103	48	51.5 %	235.542,00 €
BOSNIA & HERZEGOVINA	28	14	46.4 %	54.280,00 €
CROATIA	22	11	63.6 %	25.236,00 €
KOSOVO	1	2	-	3.800,00 €
SERBIA & MONTENEGRO	62	29	62.9 %	81.110,00 €

IMG Tempus – MEDA

Partner Country	Total Received Applications	Total Funded Applications	Success Rate	Total contracted (per country)
ALGERIA	91	15	30.8 %	60.400,00 €
EGYPT	78	46	71.8 %	128.500,00 €
JORDAN	13	4	30.8 %	21.300,00 €
LEBANON	67	27	61.2 %	83.800,00 €
MAROCCO	46	15	52.2 %	32.900,00 €
PALESTINE	17	14	94.1 %	47.800,00 €
SYRIA	108	22	28.7 %	95.500,00 €
TUNISIA	29	13	55.2 %	31.800,00 €

IMG Tempus – TACIS

Partner Country	Total Received Applications	Total Funded Applications	Success Rate	Total committed (per country)
ARMENIA	44	19	45.5 %	53.806,00 €
AZERBAIJAN	8	3	75.0 %	5.440,00 €
BELARUS	29	16	58.6 %	49.580,00 €
GEORGIA	40	14	47.5 %	36.520,00 €
KAZAKHSTAN	15	4	26.7 %	9.500,00 €
KYRGYZSTAN	31	14	54.8 %	47.380,00 €
MONGOLIA	26	13	53.8 %	49.950,00 €
MOLDOVA	33	14	72.7 %	41.800,00 €
RUSSIAN FEDERATION	165	111	75.8 %	336.900,00
TURKMENISTAN	10	10	70.0 %	32.800,00 €
UKRAINE	64	40	68.8 %	107.100,00 €
UZBEKISTAN	110	32	35.5 %	136.991,00 €